Nieodpłatna pomoc prawna po nowemu (2)

Kategoria: Polityka Społeczna
Opublikowano: sobota, 22, wrzesień 2018 11:28
Bernadeta Skóbel
Odsłony: 1767

Nowelizacją ustawy otwarto dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej dla niemal każdej osobie fizycznej. Począwszy od 1 stycznia 2019 r. nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie będzie przysługiwało osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Celem nowelizacji było rozszerzenie kategorii osób, które mogą skorzystać z pomocy prawnej oraz lepsze wykorzystanie czasu pracy punktów w których pomoc prawna była udzielana. W tym miejscu warto zauważyć, że według informacji opracowanej przez Najwyższą Izbę Kontroli w osobami uprawnionymi do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej w momencie przyjęcia ustawy przez Sejm w jej pierwotnym brzmieniu było blisko 22 milionów osób. NIK wskazał również, że system ten jest nieefektywny, gdyż tylko niespełna 1/4 jego możliwości została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Więcej na ten temat tutaj.

Przy tak dużej liczbie osób uprawnionych, która zgodnie z pierwotnym brzmienie projektu ustawy miała być poszerzona o kolejne kategorie osób pod znakiem zapytania postawiono sens szczegółowej weryfikacji istnienia uprawnienia. Ustawodawca poszedł zatem w kierunku uproszenia systemu weryfikacji.

Ustawa nie precyzuje co należy rozumieć pod podjęciem że dana osoba „nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej”. Zgodnie z art. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, będzie składała pisemne oświadczenie osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Oświadczenie nie będzie składane pod rygorem odpowiedzialności karnej. Zresztą wobec braku doprecyzowania w ustawie przywołanego sformułowania, w praktyce i tak niemożliwe byłoby pociągnięcie osoby składającej oświadczenie do odpowiedzialności karnej.

W praktyce, wobec braku sankcji tak naprawdę każda osoba będzie mogła złożyć oświadczenie i z nieodpłatnej pomocy prawnej skorzystać.

Wzór oświadczenia stanowi załącznik do ustawy. W ustawie wskazano, iż celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego starosta przechowuje oświadczenia przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone. Jednak ani starosta ani żadnej innych organ nie ma instrumentów prawnych aby taką kontrolę prowadzić i aby podważać prawo danej osoby do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Phoca PDF